

Redactioneel

In een tijd van diversiteit en rendabiliteit staat ook het hoger onderwijs voor nieuwe uitdagingen en keuzes bij zijn personeelsbeleid. Zowel Nederland als België kent het algemene fenomeen: hoe hoger de functie, hoe minder vrouwen. *Willemsen en Sanders* bevestigen dit voor het universitair onderwijs in het artikel 'Vrouwelijke hoogleraren in Nederland'. Via onderzoek wordt een overzicht geboden van de loopbaanervaringen van deze doelgroep en worden de meningen gevraagd ten aanzien van universitaire beleidsmaatregelen ter bevordering van het aandeel vrouwen binnen de hooglerarenpopulatie. Vrouwelijke hoogleraren vonden het vaak niet moeilijk om hoogleraar te worden; tegelijk staan ze erg sceptisch tegenover beleidsmaatregelen die universiteiten 'belonen' om vrouwen aan te trekken. Een objectieve, eerlijke beoordeling met duidelijke vooropgestelde criteria, daar gaan deze vrouwen voor!

Diversiteit gaat echter niet enkel terug op geslacht; ook verscheidenheid van getuigschriften en kwalificaties wordt gewild of ongewild in associatie gebracht met rendabiliteit en kwaliteit van hoger onderwijs. In dit verband handelt de bijdrage van *Basten en Cocheret de la Morinière* over het bedoelde groeiende aandeel gepromoveerde medewerkers/onderzoekers in het hoger beroepsonderwijs en de concrete ambitie van het ministerie om te streven naar *200 extra hbo-promovendi in 2009*. Vooral de vraag hoe dit moet (gebeuren) staat centraal in het artikel. Immers, zo pleiten de auteurs, voor het opstellen van een effectief hbo-beleid voor promovendi kan het universitaire promotiebeleid niet worden gekopieerd zonder rekening te houden met enkele praktische valkuilen en met de verschillen tussen deze twee typen organisaties.

Binnen hetzelfde vraagstuk van rendabiliteit en kwaliteit gaat de inzet van docenten voor onderzoek en binnen onderwijs niet vrijuit. De derde bijdrage 'De rol van opleidingsfase voor het verband tussen onderzoeksprestaties en onderwijseffectiviteit' biedt interessante perspectieven en gaat het verband na tussen onderwijsvaardigheid en onderzoekseffectiviteit bij docenten aan de universiteit. Een meerwaarde van *Arnolds* onderzoek is de studie van dit verband in relatie tot het opleidingsniveau waarin docenten worden ingezet. Opvallend is dat de verwachte positieve kruisbestuiving tussen onderwijs en onderzoek pas is waar te nemen vanaf de hogere bachelor- (B3) en masterjaren.

Hoger onderwijs draait echter niet uitsluitend om personeelsbeleid en docenten; het leren van studenten optimaliseren, dat is het ultieme doel. Het vierde artikel uit deze bijdrage en de boekbespreking van de dissertatie van Gielen sluiten hierbij aan.

Kemper, Van Hoof, Visser en De Jong stellen een model voor om *studiekeuzegedrag* van studenten op de drempel van het hoger onderwijs in kaart te brengen. Immers, een studiekeuze heeft verregaande gevolgen voor het verdere leven, een gegronde, goed begeleide keuze is geen overbodige luxe. Het voorgestelde model steunt op de Theory

of Planned Behaviour, een theorie die gedragsintenties centraal stelt en wordt toegepast voor studiekeuzedeterminanten. Het model biedt een handig instrument voor opleidingen en instellingen om beter zicht te krijgen op de factoren die de jaarlijkse instroom beïnvloeden.

Tot slot bespreekt *Prins* de dissertatie van Gielen over *Peer assessment as a tool for learning*, een manier om het leervermogen van studenten te verhogen. Prins argumenteert dat het inzetten van peer assessment als leermiddel in het onderwijs zowel een docent als een student veel kan opleveren. In het proefschrift komen zowel de mogelijke doelen van peer assessment als de vele verschijningsvormen ruim aan bod in het theoretische deel. In het empirische tweede deel staan de effecten van enkele van die verschijningsvormen op leerprestaties centraal. Kortom, een boekbespreking – en proefschrift – van betekenis voor onderwijsontwikkelaars en onderwijsonderzoekers.